

Dziennik Poznański
wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt
Przedpł. kwartalna w miejscu 2 tal.
Na Pocztach krajowych 2 tal. 13 sgr. 9 fen.
Wszelkie rękopisy do Dzien. Pozn. przysłane nie zwracają się.

DZIENNIK POZNAŃSKI.

Doniesienia i Obwieszczenia
opłacają się po 1 sgr. 3 fen. od wiersza.
Pojedyńcze egzempl. sprzedają się po 1 sgr. 6 fen. w Ekspedycji przy Placu Wilhelm. Nr. 8.
Listy do Redakcyi i do Ekspedycji winny być frankowane.

Poznań, 28 kwietnia. Najwięcej dotąd szczegółów o zamachu na prezydenta Stanów Zjednoczonych podaje telegram do Köln. Ztg. Powtarzamy go tu w zupełności:

Nowy Jork, 15 kwietnia. (per „Scotian“). Prezydent Lincoln do którego wczoraj przed godziną 11 wieczorem strzelono, umarł dziś z rana o godzinie 7 1/2. Osobą uwięzioną jako domniemany morderca jest aktor Wilkes Booth, który pod pozorem że przynosi depeşe od Granta, wszedł do loży prezydenta i wołając „Sic semper tyrannis!“ skoczył potem na scenę i zniknął. Równocześnie ktoś wpadł do szpitalni gdzie leżał Seward i ranit go kilka razy sztyletem, poraziwszy na śmierć syna Sewarda. W kuferku Bootha znaleziono dowody że plan morderstwa już postanowiono przed 4 marca, ale porzuceno go z powodu zachwiania się spóśprzysięgłego. Wzburzenie ogromne. Wiceprezes Johnson złożył przysięgę jako prezydent w ręce sędziego Chase. Powiedział po prostu: Obowiązek wypełnić ufając w Boga! Podobno Grant żąda aby wydatki na wojsko zmniejszono dziennie o milion.

— Kapitulacja Lea i koniec powstania stanów południowych opisuje list następujący do N. Z., z Nowego Jorku, 10 kwietnia:

„Powstanie zwolenników niewoli się skończyło. Dzień 9 kwietnia nad brzegiem rzeki Appomatox był podobnym dniem w Vilagos. Lee, wódz naczelny wszystkich wojsk Konfederacyi, z resztą armii swojej broń złożył.

Telegraf już zapewne rozniósł po Europie sam fakt, zanim list ten dojdzie; może pośrednicy angielscy przesyłający telegramy amerykańskie będą się starali fakt zmniejszyć, a może i nie, bo szczerzy opuszczają okręt tonący. Może kto powie, że nad Roanokiem stoi jeszcze Johnston w 40,000, że Mobile jeszcze nie wzięte, i że za rzeką Mississippi w południowo zachodnim Arkanzas, w północnozachodniej Luizyannie i w Texas stoi jeszcze z 40,000, szczątki dawnych wielkich armii. Ale chociaż wszystko to prawda, przecież lekkie jak piórko w obec wiadomości tak ważnej jak ostatnia, którą nocy chłopcy obnoszący dzienniki obwoływały po ulicach buńcząc ze snu mieszkańców: Lee się poddał. Jefferson Davis reprezentował związek polityczny Konfederacyi, który rozsyłał się za jego uczęszczania z Richmondu dnia 2 kwietnia; Lee przedstawił związek organiczny powstania jako potęgę wojny; z jego poddaniem się powstanie traci charakter mocarstwa wojującego i staje się brygantem, które przecież nie potrafi tak długo jak włoski jego pierwowzór. Bo nie tylko broń rzplitej przeciwko niemu się obróci, ale jeszcze wiele silniejszych przeciwnicy: potrzeba Południa żądająca pomocy, odpoczynku i zarobku bez przeszkód, handel i przedsiębiorstwo tysięcy przybyszów z Północy. Więcej niż nad potęgą Ameryki wojenną zdziwić się przyjdzie nad szybkością z jaką rychło kraj wojną spustoszony i wycieńczony się odmłodzi i powróci do spokojnego porządku i życia pracowicie nabywającego majątek.

Utwierdzenie na nowo rzplitej na podstawie najogólniejszej wolności ludzkiej zdobyto i z dnia 9 kwietnia 1865 r. datuje drugi wielki peryod Stanów Zjednoczonych, tak jak pierwszy z dnia 4 lipca r. 1776. Resztki obyczajów średniowiecznych jeszcze pozostałe wypalił ogień burzący ostatnich lat czterech. Walka o niepodległość amerykańskich kolonii była introdukcją do wielkiego przewrotu w życiu ludów Europy, który rychłej dziesiątka lat po niej nastąpił: czyż i to co się

tutaj stało w ostatnich czterech latach, będzie introdukcją a może i wzorem dla Europy? Tu przynajmniej ludzie tysiacy na tém są przekonani niedając się omylić uśmiechem lekceważącym z tamtej strony Atlantyku. Uczucie bezpieczeństwa w Europie zwłaszcza od wynalazku „polityki realnej“ niemoże być silniejszym jak owo ludu amerykańskiego stojącego już nad brzegiem wulkanu, którego straszny wybuch dziś dogorywa. Nic łatwiejszego jak gdy potężne nastąpiło wstrząśnienie w życiu ludów, po czasie wykazywać na tysiącu pojawów, prąd który wstrząśnienie sprowadził; wszakże L. Blanc zaczyna historią rewolucyi francuskiej z odkryciem Ameryki. Ale nic trudniejszego jak na tychże samych objawach skonstatować tenże sam prąd, zanim jeszcze sprowadził katastrofę i zazwyczaj z tych, którzy to czynią, mędrzy chwilowi z politowaniem śmieszki stroją. Tak przed laty dziesięciu czasu wojny domowej w Kansas działo się z tymi, którzy z niej rozpadnięcie rzplitej i wojnę przepowiedali. Tak zapewne teraz z tymi co z kapitulacyi Lea wyciągają wnioski o zmianie stosunków państwowych europejskich mającej nastąpić w niedalekiej przyszłości w myśl wolności ludowej. Mniejsza o to, przecież godzien uwagi fakt, że wedle przekonania najgłębszego ludu amerykańskiego zwycięstwo republiki nad powstaniem szlacheckim, wieku dziewiętnastego nad piętnastym, nie dla samej tylko Ameryki się dokonało.

Od dnia 28 marca do 9 kwietnia, a zatem dni dwanaście trwała sławna kampania wiosenna, której świetnym przebiegiem Grant zmusił do milczenia szarpiących jego udczlenienie na wodza, i puścił w zapomnienie przerwę niemal półroczną w czynnych operacyach swojej armii. Dnia 28 i 29 marca lewe skrzydło rozszerzył do Dinwiddie, dnia 31 poniosło ono porażkę przez gwałtowne natarcie najdzielniejszych wojsk Lea któremi dowodził Longstreet, ale przecież stanowiska nie straciło; dnia 1 kwietnia Sheridan zwyciężką walką pod Five Forks zgniół prawie skrzydło Lea i opanował najważniejszą i najniezbędniejszą jego linię odwrotu; dnia 2 kwietnia przypuszczono szturm na warownie Petersburga który już utrzymać się nie dał i zdobyto całą ich linię zewnętrzną; w nocy Lee się cofnął starając się marszami pośpieszonymi na brzegu północnym Appomatoxsa dostać się do Burkesville, to jest do kolei żelaznej wiodącej z Richmondu do Danville. Nie bawiąc ani godziny w Petersburgu, z konnicą i piechotą w ciecigię łuku który przeciwnik zakreślał, gnał Grant ku zachodowi. W niespełna dwóch dobach jego piechota odbyła 12 mil jeograficznych do Burkesville. Już po południu dnia 5 kwietnia Grant założył tam główną kwaterę, a Lee był odcięty. Lee był jeszcze o 4 mile jeograficzne na północ wschód, pod Amelia Court House, a Sheridan z konnicą dojeżdżał mu z boku. Ostatniem wysileniem Lee chciał się na północ od Burkesville przerzucić do kolei żelaznej Lynchburgskiej, choć to był krok desperacki. Bo w Lynchburgu nie miał pomocy, owszem szła tam kolumna Hancocka idąca brzegiem Shenandoah i armia Thomasa idąca ze wschodniego Tennessee do Lynchburga. Ale Lee tam nie doszedł. Dnia 6 kwietnia uderzył na niego Sheridan z konnicą i dwoma korpusami piechoty i zadał ciężką klęskę. Jenerałów 7 i 13,000 oficerów i szeregowych, 14 armat i setki wozów stracił. Cios był stanowczy.

Dnia 7 kwietnia pisał do niego jenerał Grant, że ponieważ walka dla Lea jest bez nadziei, niechce brać odpowiedzialności za dalszy krwi rozlew, i proponuje mu złożyć broń.

Lee zapytał: Pod jakimi warunkami? Grant: Wszyscy oficerowie i szeregowi dadzą słowo honoru że nie będą walczyli przeciw Stanom Zjednoczonym. Lee: O to właściwie się nie pytałem, ale chciałem rozmówić się z Grantem w ogóle o kwestyi pokoju. Grant: O tém niemoże być mowy. Grant nic niema do czynienia z ogólną kwestyą polityczną. Ale poddanie się Lea z armią niezawodnie stanowczo oddziała na przywrócenie pokoju. Lee: W gruncie racya. Jakże zatem warunki? Grant: Jak rzekłem, oficerowie i szeregowi dadzą słowo honoru, udadzą się (oficerowie z bronią białą i kołmi) do domu i zachowają się wedle praw. Lee: Przyjmuję.

W taki sposób zniknęła słynna armia Lea, zaledwie dwa tygodnie po zapowiedzi organów południowych, że niespodzianym czynem zadziwi świat, zostawi przed Petersburgiem Granta, i ukaże się nagle nad Potomakiem.

Szlachetna i zaiste ludzka że Lee poddaniem się zapobiegł dalszemu daremnemu rozlewowi krwi, ale rzeczywiscie niemał innego wyboru. Straciwszy pokój stracił wszystkie środki materialne aby armią chociaż tydzień utrzymać jako ciało zorganizowane, a wojska były tak zdemoralizowane, że zapewne byłyby zaprzestały boju. Liczba wojsk które odda Grantowi, zaledwie 25,000 przemiesie.

Johnston w Karolinie Północnej teraz ma posterunek stracony. Wedle najnowszych wiadomości armii Thomasa przydana konnica Shermana przełamala już kolej z Greensboro do Danville. Podobno Johnston z Raleigh udał się na północ wschód ku kolei Goldsboro Waldon, aby jak mniemał, zasłonić Lea w Petersburgu i przeszkodzić Shermanowi złączyć się z Grantem. Jeżeli tak jest, zawód przykry, bo za późno przychodzi w odsiecz fortecy wziętej już od tygodnia i usuwa się przeciwnikowi któremu chciał drogę zagrozić. Teraz bowiem Sherman nic niema do czynienia w Waldon i ruszy na Raleigh i Danville. Podobno pierwsze, stolicę Karoliny Północnej, już opanował. Kapitulacja Johnstona może lada chwilę nastąpić.

Wypadki na teatrze wojny południowo-zachodnim w obec wypadków na wschodzie tracą wszelki interes. Dnia 28 marca kolumna jazdy północnej Wilsona rozbiła jazdę południową Forresta na południe od Eastport, i zajęła miasto Selma, najważniejsze w Alabamie po Montgomery. W Mobile na które rozpoczęto atak dnia 30 marca, zdaje się jenerał Maury tak postąpił, jak czasu swego Klapka w Komorze.

Spodziewają się w tych dniach proklamowania amnestyi i rychłego przywrócenia Południu prawych stosunków. Warunkiem koniecznym tak dziś jak w roku zeszłym i na konferencyi w City Point jest: Bezwzględne uznanie powagi Unii i bezwzględne zniesienie niewoli. Drugi ten warunek jest nieunikniony i już nie napotyka gwałtownego wstrętu. Przynajmniej Wirginia gotowa go przyjąć i sposobi się wstąpić znowu do Unii. Co skero nastąpi, wszystkie stany, może z wyjątkiem Texas, najdalej w trzy miesiące pójdą za danym przykładem.

W Brunsergu w Prusiech Wschodnich otwierają dnia 1 maja rb. stacyą telegrafową z ograniczoną służbą dzienną.

Berlin, 27 kwietnia. Kapituła kolońska podała znów rządowi pięciu kandydatów nowych. Zdaje się iż książe Hohenthalo zostanie arcybiskupem kolońskim.

Przegląd krytyczny Księgi pamiętniczej Jakóba Michałowskiego, wydanej staraniem i nakładem Towarzystwa naukowego krakowskiego. Lwów 1865 r. str. 45.

Dziennik Literacki lwowski wspominając o dziełku, którego tytuł przywodzi, autorstwo jego przyznał zacnemu i zasłużonemu historykowi naszemu K. Szajnosze, nie zdradzimy więc anonimu, domyślając się tego nazwiska także w książeczce której każda stronica świadczy o niezmierniej erudycyi, pamięci, bystrzej krytyce i głębokiej znajomości epoki.

Historia tej Księgi pamiętniczej, która nie jest księgą pamiętniczą, ale rodzajem Sylva rerum, wielce ciekawa i naucająca. Podobnych zbiorów materiałów po bibliotekach i domach prywatnych jest wielkie mnóstwo, mało kto zada sobie pracę zbadać krytycznie ich wartość. Towarzystwo naukowe, które in corpore zajmować się nie mogło ani ocenieniem, ani krytyką i wydaniem, powierzyło je mężowi znanemu z innych prac gruntownych prawniczo historycznych, ale nie do tej epoki dziejów odnoszących się. Główną winą jest wydawcy, że się tej pracy podjął, nie studiowawszy materiałów do tego okresu już znanych i wydanych, i lekkomyślnie postępując sobie ze zbiorom, komentując go pobieżnie, bez zastanowienia, z zaufaniem człowieka, który zbyt siebie jest pewien, aby nawet chciał pracować. Spełnił obowiązek literacki i obywatelski K. Szajnocha, ujmując się za naszą erudycyą w ogóle, za naszych uczonych i badaczy i odrzucając to wydanie niebale, pełne omyłek, w imię powagi nauki i sumiennosci narodowej.

Z tego względu krytyka Szajnochy jest niezmiernie zajmująca, a podziwiać potrzeba niesłychaną pamięć ociemnianego historyka, który w takie mógł wchodzić szczegóły i z taką pewnością przebiegł większą połowę tej księgi wstydliwiej lekkomyślnością swoją... Najgłówniejszym zarzutem jaki czyni krytyk wydawcy jest, że połowa dokumentów danych tu za

nowe, po kilkakroć wydanymi były i daleko dokładniej niż w Księdze pamiętniczej Michałowskiego. Wydawca więc nie zajrzał nawet do zbiorów źródeł bardzo upowszechnionych i znanych. W chwili gdy tyle niedrukowanych materiałów czeka nakładu, cóż to za szkoda, że zamiast wybrać rzeczy nowe i nieznanne, powtórzono dawne drukowane i — lepiej wydane niż w niniejszym zbiorze...

Oprócz tego mnóstwo omyłek szpeci to dzieło na każdej stronicy, omyłek niedbalstwa, złego wyczytania, niedokładności, niezastanowienia, niezajomości epoki.

Przypomina to nieco owę znalezioną Kallimachową historią w Warszawie, której egzemplarz pewien uczony ogłosił był jako unikat nigdzie nieznaną, pomimo że Janocki kilkanaście edycyi jego wyliczył, a w każdym Kromerze historia ta się znajduje przydaną. Narobiono wielkiego hałasu z tego powodu ciesząc się rzeczą nową, aż póki ktoś nie przekonał, że owa nieznaną historia była tylko nieznaną tym, co nie wszystkich epok dzisiejszych materiały wertować czas mieli. Wstydliwie niedbalstwo w chodzeniu około rzeczy krajowych, zawsze surowo skarcić należy, bo najuczęszyszą mąż ze świętokradzką lekkomyślnością spuścizny przeszłości tykać nie ma prawa... Kara jaką domierzył K. Szajnocha jest surową ale sprawiedliwą, będzie ono nauką dla innych, by się nie porywali nie do swojej rzeczy, bez obeznania się z nią poprzedniego.

Obrońmy tylko Towarzystwo naukowe krakowskie. Mąż, któremu powierzyło wydanie zawiódł jego zaufanie, ale na nie poprzednimi pracami zasługiwał. Nie winno nic Towarzystwo, bo ono lekkomyślnie sobie nie postąpiło, winien sam jeden wydawca, témbardziej że przypisał ten monument swego nieuctwa „Cieniom Kazimierzu W. w pięćsetletnią rocznicę założenia szkoły głównej w Krakowie.“ Niestety! boleśniejszego sztyderstwa ze szkoły głównej, z którą Towarzystwo ściśle jest zmieszczanem, nie można było uczynić, nad ten niefortunny przypis... Jest to jakby się rzekło „Królu założyłeś szkołę przed 500 laty... patrzże, co ona wydaje... Pycha i zarozumiałość winą tego wszystkiego; pracy i po-

kory i sumienia nam potrzeba, a tylko surowo złe karząc i nie-pobłażając mu, zmusim wielkich mężów co wydawszy jedną księgę mają się za półbogów, aby po ludzku pracowali. Szajnocha ciężki i bolesny spełnił obowiązek, ale się dobrze zastużył krajowi, ujmując się za nauką naszą i jej powagą. Prawda przedewszystkiem.*

* Szajnocha wziął do porównania Pamiętniki Kijowskie, Pamiętniki Niemcewicza, Zbiór Grabowskiego i Przeździeckiego i Swidzińskiego; można by wiele dokumentów znaleźć jeszcze drukowanych w innych mniej znanych zbiorach i pismach peryodycznych.

Robótki kobiece w szkołach.

W tych dniach doszedł nas program tutejszej szkoły średniej, w którym znajdujemy ciekawą rozprawę rektora rzeczony szkoły p. Hilschera dotyczącą nauki robót ręcznych dla dziewcząt. P. Hilscher wykazawszy pożytek, jaki dla społeczeństwa splywa przez umiejętne wychowanie dziewcząt, późniejszych matek i gospodyn, słusznie twierdzi, że nauka robót ręcznych wedle pewnej ściślejszej metody systematycznie dziewczętom w szkołach wykładana, uzupełnia wykształcenie kobiety i robi z niej praktyczną w domowym kole gospodynją. Otóż przez długi czas zbywało właśnie na ową metodzie w nauce robót ręcznych, a naukę tę traktowano raczej jako rozrywkę, lub dogodzenie życzeniom tej lub owej uczennicy. Dziewczęta przynosiły zwykle z sobą z domu do szkoły rozmaite robótki, wybrane przez matki lub przez nie same, każda pracowała nad czem innym, a nauczycielka nie mogąc wszystkim od razu uczennicom wskazywać sposób, w jaki mają wykonywać pracę musiała poświęcać jedne dla drugich. Ztąd poszło zaniedbanie w robotach ręcznych w szkołach żeńskich i lekceważenie tak przez matki jako też przez uczennice udzielanej w szkole nauki. Aż dopiero w ostatnich czasach panna Rozalia Schallenfeld w Berlinie zbadaawszy gruntownie

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa, 26 kwietnia. Z powodu żałoby dworskiej teatru warszawskiego aż do przyszłej srody, tj. na dni dziewięć zamknięto; natomiast pozwolono dawać po dwudniowej tylko przerwie przedstawienia w uprzywilejowanym cyrku Hinnego. Wczoraj w czasie odprawienia nabożeństw żałobnych nakazano wszystkim kramy w całym mieście pozamykać.

Feletonista Dz. Warszawskiego ogłasza miastu, że projekt magistratu, zatwierdzony już przez radę administracyjną, podług którego zniesione zostaną w Warszawie taksy na mięso i pieczywo, niebawem będzie mieć moc obowiązującą.

Dyrekcja wyścigów konnych w Królestwie Polskiem zawiadamia, że w dniach 17 i 18 czerwca odbędą się wyścigi w Warszawie, w Łowiczu zaś 24 września.

Prelekcja profesora Plebańskiego „o historycznym znaczeniu Juliusza Cezara“ zgromadziła dnia wczorajszego w salach reutowych do 1000 osób, mianowicie kobiet.

Prace około budowy ratusza trwają bezprzerwanie i prowadzone są z wielkim pośpiechem. Przed pałacem prymasowskim zamierzają urządzić na obszernym dziedzińcu sadzawkę z wodotryskiem, podobną jak się znajduje przed pałacem namiestnikowskim na Krakowskim Przedmieściu. Zniesione w r. z. przed pałacem Prymasowskim sztachety żelazne mają być znowu przywrócone lub zastąpione żelaznymi łańcuchami na niskich słupach kamiennych. Wreszcie upiększają także ogród saski. Przy sadzawce obok głównego rezerwoaru leżącej, urządzają oprócz kopca przeznaczanego na inny jeszcze rezerwoar, piękną kompas kwiatowy, w którym pasma kwiatów i roślin będą zastępowały linie biegnące od środka kompasu do godzin oznaczonych na takiej żywej tarczy zegarowej.

Jenerał Bellegarde radomski wyjechał na 28 dni do Moskwy w interesach familijnych. Zastępuje go jenerał Mengden.

§§ Wilno, 20 kwietnia. Wileński Wiestnik donosi, że prawosławny klasztor żeński w Wilnie założony będzie nie w zabudowaniach skasowanego klasztoru XX. Franciszkanów, jak miano zamierzało uprzednio, ale w byłym klasztorze Panien Wizek.

Lidzki sąd powiatowy wzywa w Wileńskim Wiestniku wszystkich mających jakiegokolwiek pretensje do skonfiskowanych dóbr, których listę ogłasza, ażeby o takowych własnościach urzędowo zawiadomili. Dobra tam wymienione są następujące: 1) Niewisza Ksawerego Aleksandrowicza; 2) Rudkiewicze Jana Rychlewicza; 3) Sasowszczyzna Adolfa Berdowskiego; 4) Lacki Czaplowszczyzna Żukowskich (skonfiskowana została część Władysława Żukowskiego); 5) Buciszki Cedrowskich; 6) Holadówka Edmunda Joczka; 7) Henelki Morgiewicza; 8) Owsiadów, Dajnowo, Alowin i Rehicie Rapackich (skonfiskowana została część Konstantego); 9) Raczkowszczyzna z folwarkiem Handziszki Jankowskich; 10) Olenszczyzna Dyonizego Dubrowlańskiego; 11) Lebiodka Klimuntowiczów; 12) Wolczki Jodków (skonfiskowano część Ludwika); 13) Pietraszańce Jodków (część Stanisława); 14) Dylewo Michała Cydzika; 15) Czelewszczyzna Połujanowskich (część Napoleona); 16) Fakuliszki, skonfiskowane z powodu Leonarda Ejsymonta; 17) grunta Stefana Wilbika w okolicy szlacheckiej Wilbiki.

Jednocześnie gubernialny zarząd Grodzieński wzywa wymienionych na osobnej liście 168 osób z różnych powiatów gubernii grodzieńskiej zamieszanych w sprawy polityczne a nieobecnych ażeby w ciągu sześciu miesięcy dla dania potrzebnych objaśnień stawić się zechciały.

Revalsche Zeitung donosi, nie podając bliższych szczegółów, że 31 marca gubernialne zgromadzenie szlachty estlandzkiej zamknięciem zostało po obradach, które trwały tylko dni jedenaście.

Dowiadujemy się z pism rosyjskich, że dzień wstąpienia na tron cara Aleksandra II jest nie tylko dniem który ze szcze-

gólną uroczystością obchodzą słudzy jego na Litwie i Rusi, lecz oraz nabiera on znaczenia i świetności w Nowym świecie, w Stanach Zjednoczonych, które tak długo za klasyczną ziemię wolności poczytywano. W Sowieńskij Lietopiś czytamy: „W Nowym Jorku poraz pierwszy odprawiono liturgię według obrządku prawosławnego, wschodniej cerkwi z powodu uroczystości świętej koronacji cesarza Aleksandra II. Świątynia była pełną dam w świątecznych strojach i uroczystość była bardzo wspaniałą. Trzeba na to zwrócić uwagę, że dziennikarstwo, organa polityczne i duchowieństwo amerykańskie uważają obchód ten za wielki wypadek „świadczący o nierozważalności wiarach, łączących naród rosyjski z amerykańskim, a mający bardziej jeszcze wzmocnić ścisły związek ich uczuć i interesów.“ W ogóle dzienniki rosyjskie, jak Prawosławne Obozrieniye (Przegląd prawosławny), Moskowskija Wiedomosti, Dień coraz częściej wspominają i rozprawiają o poruszeniu kilka lat temu w Ameryce a nawet w Anglii kwestyi stosunku kościoła anglikańskiego i cerkwi prawosławnej. Z jednej i z drugiej strony są głosy za i przeciw jednoczeniu się, przyczem ze strony prawosławia nie braknie pretensyj występowania jako najdawniejszy kościół apostołski. Dr. Joung przysyłany był w tym celu do Rosyi, wioząc liczne księgi w podarunku, zwiędził on Petersburg i Moskwę, gdzie gościnnie doznawał przyjęcia i wrócił dla zdania sprawy z tego, co widział i słyszał, komitetowi wysadzonemu do rozpatrzenia tej sprawy.

W Mogilewska gub. Wiedomosti opisują z prawdziwie niezmierną gorliwością, jeszcze jeden obchód wstąpienia na tron cara Aleksandra II. Uroczystość ta miała miejsce w gminie Szamowo, i tym tylko różniła się od innych podobnego rodzaju, że oprócz wyciągniętych od włościan składek na szkoły wiejskie, na drzewo do cerkwi z napisami uwieczniającymi rocznicę, na portret cara i wybudowanie kaplicy św. Michała dla uczczenia Murawiewa w Wilnie, oprócz śpiewania hymnów i picia za zdrowie cara i Murawiewa, rozdawał mirowy pośrednik obecnym uczniom szkół narodowych medale na pamiątkę uwolnienia włościan 19 lutego 1861 roku oraz na pamiątkę obchodu rocznicy tysiącletniego istnienia Rosyi w Nowogrodzie 1862 r.

Korespondencye z Małej Rusi do pism rosyjskich opisują nadzwyczajny upadek gospodarstwa folwarcznego w skutek emancypacji włościan zaczęło podniesienie ceny najemnika, oraz z powodu wprowadzenia nowego systematu akcyzy od gorących napojów, który spowodował upadek gorzelni, piwowarni i miodosytni, będących najważniejszym środkiem użytkowania urodzajów. Ceny zboża okropnie upadły; żyta pud (40 f.) płacono latem 6 kop.; teraz wprawdzie 11, lecz, uprawiając pole najemnikiem, na pud żyta wydać potrzeba przynajmniej 15 k.; owies spadł do 60 kop. za czwartą (52 garncę).

Tak zwani rosyjscy działacze, sprowadzeni przez Murawiewa na Litwę, pomimo zapewnień uczonych rosyjskich, że kraj, do którego przybyli, był od wieków czysto rosyjski, pomimo natchnionych opisów Wiestnika, że Murawiew nadał mu znowu tę cechę, czują dobrze, jak wadzą jest ich tam podstawa i wypowiadają to niekiedy w swych korespondencyach. Korespondencya z Szawel do Moskowskija Wiedomosti jest jednym z dowodów tego. „Smutno i przykro, powiada między innymi korespondent, że i teraz, jak w roku przeszłym powtarzać musimy, iż kąt nasz dalekim jeszcze od zupełnego do rozumu powrotu. Ze ostatnie powstanie było nierozumem, który przyczynił się tylko do zniszczenia kraju i zguby tysiącznych ofiar, tak mniemało i dotąd mniema wielu. Większość wszakże, szlachta, księża i kobiety nie tracą wcale, jak się zdaje, nadziei odbudowania ojczyzny. Rzadko kto z nich powie że „wszystko skończone.“ W nich ciągle widać błyski jakiejś i na coś nadziei. Jakże sobie bowiem wytłómaczyć inaczey haniebne postępowanie księży, którzy czernią nas przed ludem i wmawiają weń bezmyślne przekonanie, iż Rosyanie są prześladowcami wiary i barbarzyńcami a jednocześnie zale-

nie pończoch, heklowanie itd.); do drugiej grupy należą prace, wymagające surowego materiału i nici; tu przez dzielenie (krajanie) materiału i łączenie (szycie) jego części otrzymuje się pewną całość. (Szycie bielizny, krawiecczyzna itd.); trzecia grupa zawiera prace wykonywane nicią na już gotowym materiale, jak np. haft, roboty perelkami itd. Tak podzieliwszy roboty ręczne na trzy grupy zapytuje się panna Schallendorf, których właśnie robot należą w szkołach uczyć, i przychodzi do najrozumnniejszej odpowiedzi, że tych, które w życiu codziennym są najpotrzebniejsze. Wyklucza zatem prace zbyt trudne a niemające praktycznej wartości, słusznie twierdząc, że kobieta, która w szkole nauczy się dobrze i umiejętnie wykonywać roboty potrzebne, z łatwością potrafi jeśli zechce i mniej potrzebne, luksusowe wykonać prace. Najważniejsze zatem roboty ręczne, które w szkołach należy wykładać dziewczętom, są wedle panny Schallendorf z pierwszej grupy: robienie pończoch, heklowanie i cerowanie; z drugiej szycie, wreszcie z trzeciej rysunek.

Co do sposobu nauczania powyższych robot stawia panna Schallendorf następujące główne zasady:

Nauczycielka ma być świadomą celu nauki robot ręcznych i dla tego powinna z kolei nauczać robot ze wszystkich grup wyżej wymienionych, obudzając w uczennicach samodzielność, zręczność, bystrość wzroku, dobry smak i znajomość materiału, wprawę przy dzieleniu go i oszczędność. Nauczycielka niepowinna nigdy sama wykonywać roboty ale tylko sposobem wykonania wskazywać, aby uczennice polegały na własnej pracy. Należy także w uczennicach przy każdej sposobności obudzać zastanowienie się nad wykonywaną pracą, co prowadzi do tym większej wprawy i zręczności.

Drugą nieodzowną zasadą w nauczaniu robot ręcznych, powinien być naturalny bieg wykładu, z zachowaniem prawd ogólnie w pedagogice uznanych, jako to postępowanie od przedmiotów łatwiejszych, znanych, do trudniejszych i nieznanych, od praktyki do teorii, zastosowanie pracy do rozwoju

cają, chociaż i potajemnie ścisły post we s... piątki i soboty? Po co te wszystkie baśnie, puffy i... myśli, które Bóg jeden wie kto rozszerza pośród... ludu na Żmudzi? Opowiadają naprzykład, że dziesięciole... dziewczynce, będącej w polu, zjawily się cudownym spos... (spadły z nieba w bryczce, przyp. kor.) trzy osoby, z koron... na głowach, otoczone jasnością słoneczną. Zawołały one... siebie dziewczętkę i rozkazując iść opowiadać wszystkim... widziała, dodały: „Polska uwolni się z pod władzy Mo... i wiara katolicka panować będzie, ale potrzeba cierpliwości... Mniemają dziewczętkę stawiono niby przed władzą, która... chciały jakoby zmusić ją do zaprzania się opowiadanego... bezskutecznie. Otóż co za brednie!“

W dalszym ciągu powiada korespondent, że jedyną... dzieje pokładać należy w tym, że księża katolicy „przez... wiąże życie, gwałty i zdzierstwa, stracili wszelką wiarę... żmudzkiego.“ Jeśli rzeczywiście Rosya tylko na szkolow... zach, ch naszych kapłanów przed ludem żmudzkim opiera... dzie nadzieję swego panowania, tedy zaiste niedługo takow... cieszyć się będzie. Ubolewa też i korespondent, że mi... ludem nawet pełno jest jeszcze (po przesiedleniu tak wio... masy ludności) „fanatyków.“ Na dowód przytacza, iż w... koło wsi Białozoryszek ukrywała się w końcu rok... szłego „banda rozbójników“ z piętnastu ludzi złożona... szkańcy wsi tej wiedzieli o tym i dostarczali żywności... com.“ Ukarano za to całą gminę Legiecką przezwaw... Kirianowska i zmusiwszy do zapłacenia 2525 rs. „mi... toczona fakta, kończy korespondent, świadczą dostatec... o nastroju umysłów społeczeństwa polskiego. Nie zwan... na to oczekują oni zdjęcia stopy wojennej, wyprowadzenia... ska rosyjskiego i powrotu wygnanońców. Nie daj Boże tak... zwrotu a szczególnie wyprowadzenia wojska. Bardzo b... żalowali, gdyby Żmudz, która ledwie zaczęła uwalniać... przewagi polonizmu, która ledwie zaczęła, dzięki post... żołdaków, wymawiać niektóre wyrazy po rosyjsku, ma... znowu podpaść przewadze obcego polskiego żywiołu, ż... libyśmy tym bardziej, że ku wstydowi naszemu, wielu z... słanych tu Rosyan tak są niedoświadczeni, tak łatwow... że sami łatwo się poddają wpływowi polskiemu.“

ROSYA.

§ Petersburg, 21 kwietnia. Ostatnie zdobycze Rosyi w Azym... kowej Azji poruszyły kwestyą panowania jej w tych stronach... tak w prasie zachodniej jakoteż rosyjskiej. Moskowsk... Wiedomosti, które przedewszystkiem dążą do zapewnien... iugruntowania przewagi Rosyi w Europie przestrzegają... bytecznym zapuszczeniem się do Azji, do czego zdają się... koby zachęcać odezwy niektórych pism zachodnich szczeg... angielskich, i tak się odzywają: „Być może, iż przy obedi... położeniu spraw europejskich niektóre mocarstwa radeby... rozpalic ogólny pożar w granicach Turcji. Francya, j... wadujemy się ciągle z dzienników, od niejakiego czasu... bardziej natężoną uwagą śledzi za sprawami Wschodu: An... cyi i Turcji. Ugruntowała ona swój wpływ w Konstantyn... polu, w Syrii, Egipcie, Tunisie, księstwach Naddunaj... gdzie książę Kuza jest jakby jej prefektem; posiada ona... wpływ na całą chrześcijańską ludność Turcji za pomocą... saryuszów rewolucyjnego stronnictwa w Europie, które... wiadomo, jest na służbie u władcy Francyi.“ Co do sta... między Persami a Turcją, tak Wiedomosti stanowisko... sprawie określają: „Zdanie ogółu zapewnia, że całość... konieczną jest dla nas i że z upadkiem tejże południowej i... dnie prowincye jej weszłyby w sferę ciężenia ku Anglii; a... cya w wojnie z Persją czyż nie będzie prostym działacz... korzyść wpływu Anglii i Francyi? Widocznym jest, że... sama tylko Francya chciałaby upłatać nas w przedsięw... w Azji środkowej; nawet Anglia, co szczególnież zad... i czego w żaden sposób nie można było oczekiwać, przyk... niedawnemu powodzeniu naszego oręza w Azji, i przez... głównych organów swego dziennikarstwa wita nas w tej...

sił umysłowych i fizycznych uczeniicy, unikanie jednostaj... w wykładzie, wykazywanie strony praktycznej przedmiot... Nauka robot ręcznych powinna wreszcie być przep... dzana w szkole wedle pewnego planu, ku czemu należy p... cić czas dostateczny i pedagogicznie wykształcone nauczyc... z drugiej zaś strony należy wymagać zupełnej niezale... co do metody wykładu od matek i współludzi żywego uc... nic. Wykład powinien być nie do pojedynczych uczennic... do całej klasy zastósowanym, winien kształcić zarazem w... umysłowe, przysposabiać uczennice na gospodynie, b... w nich poczucie czystości, piękna, pilności, cierpliwości i... dzielnosci.

Celem wyjaśnienia wykładu zaleca panna Schalle... nauczycielce rysunek na tablicy, wykonywanie pracy na... bnym materiale z objaśnieniem słowami, wzory wyraźne... kazywanie rozmaitych materiałów, celem pouczenia r... zachodzącej pomiędzy niemi. Widzimy ztąd, że nauka... rodzaju wymaga od nauczycielki nie tylko zręczności... cznej i wprawy, ale także znajomości wykładanego przedm... bystrego wzroku, dobrego smaku, praktyczności i cierpli... obok energii.

Wedle metody więc panny Schallendorf, której tu g... podaliśmy zarysy, wykład robot ręcznych poczyna się n... robienia pończoch, przechodzi następnie do heklowania, d... raz trudniejszych wzorów, z łączeniem rozmaitych kol... Dalej następuje nauka szycia, w najrozmaitszych sposo... cechowanie bielizny i cerowanie. W czwartym oddzi... kładają naukę przykrawania bielizny na papierze w zmie... nym formacie, poczem następuje wykonywanie przedmi... W ostatnim wreszcie oddziale nauczają się roboty r... z trzeciej grupy, tj. rysunek czyli haft itd. W ten sposób... czyną nabywa wprawy we wszelkiego rodzaju pracach... cznych i po ukończeniu szkoły umie w domowym zakre... modzielnie wykonywać roboty, właściwe płci swojej.

przyczyny upadku nauki robot ręcznych dla dziewcząt, napi... sała słynną swą „Naukę robot ręcznych w szkołach“, w któ... rém to dziełku położyła zasady systematycznego udzielania... téjże nauki i podniosła gałąź tę w pedagogice do rzeczywi... stego jej znaczenia. Następnie założywszy szkołę żeńską, ur... ządziła osobny zakład dla kształcenia nauczycielek robot... ręcznych. Najznakomitsi pedagogzy przyklasnęli metodzie... panny Schallendorf, a na ogólnym zgromadzeniu nauczycieli... niemieckich w Köthen uznano jak najzupełniej zasadę au... torki: „aby naukę robot ręcznych wynieść do rzędu przedm... tów wykładowych w szkołach, wydobyć zeń stronę intelektualną... i utworzyć w ten sposób przedmiot, nie tylko techniczną kształ... cący wprawę, ale także i umysł.“ Od czasu zaprowadzenia... w szkołach metody panny Schallendorf rzecz można, iż w isto... cie przybył nowy przedmiot wykładowy. Teraz dopiero wszyst... kie uczennice w klasie jednocześnie tę samą wykonują pracę, kierowane wskazówkami nauczycielki i wykładem jej, który objaśnia rysunkami na tablicy. Odtąd nauczycielka nie od... daje się jednej tylko uczennicy, lecz wszystkim; ustały też... owe szepty pomiędzy nią a tą lub ową uczennicą, odrywające... tylko uwagę drugich, a natomiast ma miejsce wykład głośny, wyraźny, zajmujący wszystkie od razu uczennice. W ten spo... sób nie tylko oszczędzono czasu, ale nadto wykładowi jedno... litość, i obudżono w uczennicach zajęcie i emulacyę.

Ależ przebieżmy pokrótce za p. Hilscherem chociaż w gło... wnych zarysach praktyczną metodę panny Schallendorf.

Autorka stawia za cel nauki robot ręcznych dla dziewcząt... nasamprzód położenie podstawy do wszelkich robot żeńskich, powtór... dostateczne przysposobienie dziewczęta do wykonywania... samodzielnego wszelkich prac w domowym pożyciu zwy... kle zachodzących, a wreszcie nadanie możności dalszego kształcenia... samodzielnego. Stósownie do tego celu dzieli autorka prace ręczne mające być wykładane w szkołach żeń... skich, na trzy grupy wedle materiału i sposobu wykonywania... różne. Do pierwszej należą roboty, do których potrzeba tylko... nici, za pomocą wikłania których tworzy się materiał (robie-

Otworzenie konkursu.

Król. sąd powiatowy w Poznaniu wydział dla spraw cywilnych. Poznań, 26 kwietnia 1865 r., po południu o godzinie 6.

Nad majątkiem kupca Dawida Fromm w Poznaniu otworzono konkurs kupiecki a dzień wstrzymania zapłaty ustanowiono na dzień 10 kwietnia 1865 r.

Tymczasowym administratorem masy ustanowionym został Henryk Grunwald w Poznaniu. Wierzycieli dłużnika wspólnego wzywamy, aby w terminie na dzień 5 maja r. przed połud. o godz. 11 przed komisarzem ur. Gaeblerem radcą sądu pow. w lokalu sądowym wyznaczonym, oświadczenia i propozycje swoje względem utrzymania tego administratora lub ustanowienia innego tymczasowego administratora oddali.

Wszystkim, którzy od dłużnika wspólnego cokolwiek w pieniądzech, papierach, lub innych rzeczach w posiadaniu lub schowaniu mają, lub którzy mu cokolwiek są winni, zalecamy, aby nie jemu nie wydali lub wypłacili, owszem o posiadaniu przedmiotów do dnia 12 maja 1865 r. łącznie sądowni lub administratorowi masy doniesienie uczynili i wszystko z zastrzeżeniem jakowych swych praw, tam dotąd do masy konkursowej oddali. Zastawnicy, lub inni z nimi równo uprawnieni wierzyciele dłużnika wspólnego, powinni o rzeczach zastawionych w ich posiadaniu się znajdujących tylko doniesienie uczynić.

Zarazem wzywamy wszystkich tych, którzy do masy pretensje jako wierzyciele konkursowi rościć chcą, aby należytości swoje, bądź że takowe już są wyskarżone lub nie, z prawem żądaniem pierwszeństwa do dnia 26 maja r. b. łącznie u nas piśmiennie lub do protokołu zameldowali i następnie do rozpoznawania wszystkich w czasie wspomnianym zameldowanych, również stosownie do okoliczności do ustanowienia osób zarządzających dnia 1 czerwca r. b. przed połud. o godz. 10 przed komisarzem ur. Gaeblerem radcą sądu pow. w lokalu sądowym stanęli.

Kto zameldowanie swoje na piśmie złoży, powinien kopią onegoż i jego aneksów dołączyć. Każdy wierzyciel, który nie w naszym okręgu urzędowym zamieszkuje, powinien przy zameldowaniu swojej pretensji pełnomocnika tu zamieszkałego lub do praktyki u nas upoważnionego obcego ustanowić i do akt donieść. Tym, którzy tu znajomości nie mają, podajemy obrońców prawa Guttmanna i Piłeta i radców sprawied. Głzykolego i Tschusohke jako rzeczników.

Proklama.

Dobrowolna subhastacja.

W terminie dnia 30 maja 1865 r. po południu o godz. 4 tutaj w miejscu sądowym przed sędzią powiatowym Wnym Szulemanem wyznaczonym, ma być w drodze dobrowolnej subhastacji wieś szlachecka Leśniewo, publicznie najwięcej dającemu bez inwentarza ryczałtem sprzedana. Na wieś rzeczona, położoną nad żwirówką gnieźnieńsko-poznańską, od Gniezna 1 1/2 mili, od Poznania 4 mile, a od miasta Czerniejewa 1/2 mili odległą, do czworga dzieci po Rozdrażewskich należąca, służebnościami nie obciążona, 2226 mórg, 167 pr. [i], a podziędy tém około 1796 1/2 mórg roli, 3 3/4 morgi ogrodu, 221 1/2 mórg łąki, 149 1/2 mórg pastwiska, 6 mórg podwórza, 72 mórg stawu i 49 1/2 mórg niezdanych do użytku, obejmująca; wypożyczony Towarzystwo nowego Ziemstwa kredytowego w Poznaniu, w r. 1860 17000 tal., po otaksowaniu jej na 34000 tal. która to pożyczka na pieniądze kupna przejęta być może. Na włości rzeczonyj nie masz zresztą innych pługów.

Mający chęć kupna zapożyczają się na ten termin. Stosowna kaucja licytacyjna wyznaczy się w terminie. Pieniądze kupna, mają być w terminie dnia 13 czerwiec o godz. 10 złożone. Własność przechodzi na najwięcej dającemu z przybyciem od sądu opiekuńczego zależnem i za złożeniem pieniędzy kupna.

Blizsze warunki w czynności z dnia 7 stycznia r. b. wyluszczone, taksa ziemstwa, księga hipoteczna mogą być w biurach sądu podpisanego przejrzane.

Gniezno, 14 stycznia 1865. (356) Królewski Sąd powiatowy Wydział II.

Sprzedż konieczna.

Król. Sąd powiatowy w Poznaniu wydział dla spraw cywilnych. Poznań, 2 stycznia 1865.

Nieruchomość czionkarza Walentego Jastrzembkiego i partycularza Walentego Ertla tu w Poznaniu, pod Nrem 116 na Rybakach położona, oszacowana z ogrodem należącym do niej na 5452 tal. 27 sgr. 6 fen. wedle taksy mogącej być przejrzaną wraz z wykazem hipotecznym w rejestraturze, ma być dnia 9 września 1865 r. przed południem o godzinie 11 w miejscu zwykłym posiedzeń sądowych dla podziału ceny kupna między właścicieli sprzedaną. Wierzyciele, którzy mają pretensy realną z księgi hipotecznej nie wynikającą z ceny kupna zaspokojonymi być chcą, do akt zgłosić się winni. (360)

Walne zebranie członków Towarzystwa pomocy naukowej imienia Karola Marcinkowskiego, w powiecie wągrowieckim, odbędzie się dnia 4 maja r. b. w czwartek, o godzinie 11 przed południem w Wągrowie, w lokalu kupca Zapałowskiego, na które szanownych członków zaprasza Dyrekcya. (2118)

Czyniąc zadosyć obowiązkowi i naszemu, donosimy wszystkim dobrze myślącym współobywatelom, iż pan Michał Pawłowski, krawiec męski z Wrześni, przesiedlił się z dniem 26 bm. do Poznania, a tu z największym naszem zadowoleniem, z własnego wyrobu w przeciągu 5 lat pobytu swego okazał się w zawadzie swoim doskonałym również co do cen umiarkowanym. (2170)

Spodziewamy się, iż nasi współrodacy zechcą Go wspierać tem samem zaufaniem, jakie sobie u nas tu w Wrześni i okolicy naszej uskarbił. Września, 27 kwietnia 1865. Współobywatele. (2170)

Ekonom, Polak, żonaty, ale bez familii, obecnie w obowiązkach, polskim i niemieckim językiem dobrze władający, poszukuje od nadchodzącego św. Jana innej posady, bądź w Księstwie, bądź też w Królestwie. O łaskawe oferty uprasza się pod adresem: P. Kreglewski w Poznaniu, na Chwaliszewie No. 17. (2093)

Aukcya.

Z polecenia królewskiego sądu powiatowego sprzedawac będą drogą licytacji publicznej gotówką najwięcej dającemu w poniedziałek 1, i w wtorek 2 maja r. b., przed południem począwszy od godziny 9, po południu od 3, w lokalu aukcyjnym przy ul. Magazynowej No. 1: repozytorya, bufet, stoły, wyborowe koniaki likwory, wina, oygary, rozmaite marynowane owoce w butelkach i słojkach, talerze do tort, blachy do ciast, szkła, puhary, dzwony szklane, rozmaite inne towary okrutnicze i naoczyna, następnie zaś materje na spodnie i surduty, porcelane, modne parasole i deszczochrony itd., w poniedziałek o godzinie 11 wagę dziesiętną, bilard w dobrym stanie będący wraz z przyborami, wielkie lustro i nowa szafa do pieniędzy, bezpieczną od ognia i złodzieja.

Rychlewski, król. komisarz aukcyjny. (2174)

Kazimierz Maroński, rękawicznik,

w Bydgoszczy, ul. Stara Poczta 182, ukosem naprz. hot. Riosa.

Wysokiej szlachcie i Szanownej publiczności miejscowej i zamiejscowej mam honor donieść, że na dniu 1 kwietnia r. b. otworzyłem tu w miejscu

Fabrykę rękawiczek i wyrobów skorzanych.

Polecam przeto wielki wybór gładowych, jelonkowych, sarnich, kozich itd. rękawiczek; losiowych, jelonkowych, kozich itd. spodni, kaftaników i gaci; szelek rozmaitego gatunku, męskich krawat, szlpsów i szalików jedwabnych. Równocześnie zwracam uwagę na dobrany swój skład swoich i zagranicznych mydeł toaletowych i pachnidel, towarów grzebiennarskich, szcziotkarskich itd., jako i wszelkie inne w mój zawód wchodzące przedmioty.

Wszelkie zamówienia przyjmuję i starannie wykonywam. Nowe to przedsiębiorstwo polecając, starać się będę przez skora i rzetelną usługę, najumiarkowańsze lecz stałe ceny, zaufanie Wysokiej szlachty i Szanownej publiczności sobie zjednać

Kazimierz Maroński.

W księgarni J. Priebatscha w Ostrowie co tylko wyszło: Piotr, syn Włodzimirza, sławny dostojnik Polski wieku dwunastego

Kronika opowiadająca dzieje Piotrowe. Przedstawił August Mosbach. Cena 27 sgr.

W zapasie lub też za pośrednictwem wszystkich dobrze znanych księgarni do nabycia. (2166)

Lokal stósowny na handel mebl, futer itp. w Starym Rynku 55 na I piętrze jest od św. Michała r. b. do wyłączenia. (2041)

Kandydat teol. katolickiej, obeznany z zawodem nauczycielskim i znający poniekąd język polski, muzykalny, pragnie w czasie najk. ótzym przyjąć miejsce nauczyciela domowego. Łaskawe oferty przyjmuję odmierny ksiądz biskupi konwiktu w Wroclawiu pod lit. A. O. 13. Kreuzkirche No. 10, franco. (2091)

Towarzystwo strzelców w Sremie, uniformowane, zaprowadza oddział cywilny i przyjmuje obywateli z miejsca według ustanowionych przepisów, które w biurze Magistratu i u przełożonego są do przerezenia. (2169)

Sluzący z doskonałemi świadectwami, które w odpisie należy dołączyć, zgłosić się może pod adr. C. P. Szrem poste rest. i uzyskać bardzo dobre miejsce. (2028)

Własność ogrodu pod Wrześnią, potrzebujecie ogrodowca, któryby zarazem pełnił służbę pokojową. (2141)

Własność szlachecka Pałeczyn położona w powiecie wrzesińskim, obejmująca 1800 mórg według bonitacji I i 2 kl. pszennej, jako też 1 kl. jęczmienną ziemi, jest do sprzedania bez pośrednika. O warunkach sprzedaży można się dowiedzieć osobiście lub na listy franko w miejscu. (2136)

Grodziszko pod Bukiem, mające 106 mórg ziemi II i III klasy, oraz z inwentarzem jest do sprzedania z wolnej ręki. Blizsze wiadomości udzieli M. Rakowski, restaurator w Starym Rynku No. 9. (2163)

Bardzo ważne dla cierpiących na pocące się nogi. Moje dobrze znane podeszwy potowe, które w pończochach noszone, nogę wciąż w suchości utrzymują, i dla tego zwłaszcza osobom na pocące się nogi, na pedogry i reumatyzm cierpiącym, się polecają, otrzymał na skład dla powiatu bukowskiego pan Emil Thym, księgarz w Grodzisku, który takowe parę po 6 sgr. 3 fen., 3 pary za 18 sgr. sprzedaje, i odprzedającym stósowny rabat udziela. (2167)

Frankfurt nad Odrą, w kwietniu 1865. Rob. Stephani.

Pruskie akcyjne Towarzystwo zabezpieczenia od grabobicia, aprobowane przez J. Kr. Mość Króla pruskiego pod dniem 6 lipca 1864. Emicyjny kapitał zakładów siedmset pięćdziesiąt tysięcy talarów, który do wysokości dwóch milionów podwyższony być może.

Niniejszem podajemy do wiadomości publicznej, że panom F. Döllen i G. v. Berg w miejscu, ul. Wilhelmowska Nr. 62, poruczyliśmy zarząd naszej agentury generalnej na prowincje brandenburską, pomorską i W. Ks. Poznańskie, tudzież na powiaty regencyi merseburgskiej, na wschodniej stronie rzeki Elby, rozciągający się na każdego z nich z osobną upoważnieniem do prawomocnego załatwienia w następnym imieniu wniosków zabezpieczenia, polecamy więc publiczności różniczej tak rzeczonych agentów generalnych, jak i niemieckich szczegółowych ich agentów na cel rzeczony jaknajprzejmiej. Berlin, 22 kwietnia 1865.

Pruskie akcyjne Towarzystwo zabezpieczenia od grabobicia. Dyrektor Fritschen. Pełnomocnik Bergemann.

Odnosnie do powyższego oznajmienia mają niżej podpisani honor zapraszać panów rolników niniejszem do udziału i zabezpieczenia, ręcząc obok najzupełniejszego bezpieczeństwa za warunki najkorzystniejsze i najniższe premie. Tak nasi zarządcy szczegółowi, jak i podpisani są każdego czasu gotowi do udzielania blizszych szczegółów i przyjmowania wniosków zabezpieczenia. Berlin, 22 kwietnia 1865. (2105)

Zarząd agentury generalnej. F. Döllen. G. v. Berg.

Wies samodzielną Runowo, wiecie wągrowieckim, 2400 mórg zajmująca, z których 800 mórg pod cem, jest z wolnej ręki bez pośrednika do sprzedania. (21)

Na ból zębów.

Ku natychmiastowemu usmierzeniu jest F. Schotta nowo wynalezony „Extract Radix“ jako środek w największym poleceniu godnym. Nabyć go można u J. Bendisa, Rynek 86. (2025)

Kapiele żółte w Kolobrzegu. Zakład Dra Behrend

Tęgie żoła w Kolobrzegu obok morskich mogą w zakładzie moim, tecznie przez lekarzy już ocenionymi dnia 10 maja być użytemi. Połączony z zakładem moim doświadczonej następcą gościom dość wygodnie i tanie wżyskanie. Pensjonat swój dla dzieci powiększywszy, porobilem odpowiednio nowe urządzenia do chania pary żółowej i solnej. Kolobrzeg, 20 kwietnia 1865.

Dr. M. Behrend, lekarz gminy i dyrektor zakładu kąpiel żółowych.

Kolobrzegski soli kąpeli można każdego czasu nabyć w zakładzie tudzież w Poznaniu, u aptekarza Jagielskiego. (21)

Łososia

marynowanego i tustego wędzonego (2170) A. Kunkel jun

Tran wielorybi z Nowej ziemi

(Cena 25 sgr.) przyrządzany szczegółowo, czysty, dziwy, mocno się różniący od fałszywego. Smak jego jest naturalny, kolor zwykły. Nabyć można we wszystkich aptekach poznańskich.

Najlepsze twarde mydło, 8 funtów za 1 tal., najwyborniejszy krochmal psenny, najprzędniejszy puder, modre wrya i kullste poleca H. Michaelis, Małe Garbary 11. (2164)

Sliwki francuzkie Impériale i Rome supérie

odebrał wprost z Bordeaux i poleca (2171) A. Kunkel jun

Dom. Brzostowny pod Xigzem, ma do sp

dania 250 sztuk owiecznych do chowu i zdrowy, które po strzyżu zaraz mogą odebrane. (2172)

Dom. Halin pod Sierakowem

dobrze utużonych skopów już osuszonych do sprzedania. (2173)

W Sierakowie jest 200 macioł obfitą wełną i zdanych do chowu sprzedaż. Rzezone miaciorki są w kszęd części kotne i mogą aż do 20 w wełnie być obrzane. Babin pod Strzałkowem. (2174)

Teatr miejski w Poznaniu.

W sobotę 29 kwietnia Ostatnie w piśmie gościnne pani M. Niemann-Seekról. hanowerskiej nadw. aktorki i ostatnie przedstawienie w tém piśmie Mathilde, oder Ein Frauenherz w 3 aktach Rodricha Benedix. Następnego Erziehung-Resultate, oder der gute schlechte Ton. Komedia w 2 aktach rola Bluma. J. Keller, dyrektor

Table with multiple columns showing exchange rates (KURS GIELDY) in Berlin and Wroclaw, listing various currencies and goods with their respective rates and dates.